

Statenmededeling plus

Onderwerp

Uitvoering motie M180-2025 "Verkeersveiligheid als Vertrekpunt" en het Grensverleggend Activatieprogramma Verkeersveiligheid en toezegging over de de voorgenomen begrotingswijziging.

Datum

23 juni 2026

Documentnummer

C2377168/6341954

Programma

Multimodale Bereikbaarheid

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De uitvoering van motie [M180-2025 "Verkeersveiligheid als Vertrekpunt"](#) en het [Grensverleggend Activatieprogramma Verkeersveiligheid](#) en de voorgenomen begrotingswijziging.

Aanleiding

Tijdens de begrotingsbehandeling op vrijdag 7 november jl. hebben uw Staten motie M180-2025 "Verkeersveiligheid als Vertrekpunt" aangenomen, welke ziet op het structureel aan de voorkant inbedden van verkeersveiligheid bij ruimtelijke planvorming. Wij geven hieraan invulling middels diverse projecten van het Grensverleggend Activatieprogramma Verkeersveiligheid (GAVV).

Bevoegdheid

In het kader van de controlerende rol van uw Staten, informeren wij uw Staten vanuit onze uitvoerende rol over de uitvoering van de motie.

Rollen en belangen

De provincie is regievoerder van de Brabantse verkeersveiligheid en werkt hierbij nauw samen met andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven en kennisinstellingen. Als wegbeheerder is de provincie verantwoordelijk voor de veiligheid van de provinciale wegen.

De provincie heeft in de diverse stedelijke gebiedsontwikkelingen verschillende rollen. Dit is afhankelijk van de projectfase en meerwaarde die de provincie kan bieden. In de verkennende fase worden de opgaven, ambities en ontwikkelstrategieën verkend, waaruit de gewenste provinciale rol in de planfase en de realisatiefase volgt. Die rol kan variëren van samenwerken in het planproces, bijvoorbeeld als adviseur of mede-projectleiderschap, tot medefinancier.

Onze financiële rol kan zijn (mede) aandeelhouder, (mede) eigenaar, lening verstrekker, risicodekker of subsidieverlener. Ook kan blijken dat de provincie geen substantiële toegevoegde waarde heeft en niet hoeft te participeren. Een afbeelding van de provinciale rollen in de stedelijke gebiedsontwikkelingen wordt in een aparte Statenmededeling aan PS aangeboden.

Datum

23 juni 2026

Documentnummer

C2377168/6341954

Kernboodschap

- 1. Een verkenning bij de stedelijke gebiedsontwikkelingen, waarbij de provincie betrokken is, biedt waardevolle inzichten ten behoeve van een stevige verankering van verkeersveiligheid in de ruimtelijke planvorming en uitvoering, als onderdeel van de ambities op het gebied van de mobiliteitstransitie.*

In Q1 2026 is een verkenning uitgevoerd (deskresearch en interviews) onder gemeentelijke en provinciale ambtenaren uit het ruimtelijk domein, en specifiek de provinciale projectleiders van 7 van de 12 stedelijke gebiedsontwikkelingen in Brabant (divers qua type en fasering). Onderzocht is wat nodig is om verkeersveiligheid in de verschillende fases van ruimtelijke planvorming te borgen (kansen en barrières). Uit de verkenning komt naar voren dat verkeersveiligheid niet onbekend is, maar geregeld te laat en te impliciet een plek krijgt in het ruimtelijke proces. De tools en het handelingsperspectief om verkeersveiligheid in de vroege fases van ruimtelijke planvorming goed te borgen, ontbreken. Er is geen sprake van een standaard werkwijze, waarmee de borging afhankelijk wordt van individuen.

Aanbevelingen, die uit de verkenning volgen, zijn als volgt:

- Veranker verkeersveiligheid structureel in het ruimtelijke proces als toetsingscriterium, vanaf de visiefase. Borg het in bestaande visies, ambities, beleid en richtlijnen.
- Ontwikkel tools en methodieken, waarmee de impact op verkeersveiligheid in de vroege fases van het proces al getoetst kan worden.
- Borg verkeersveiligheid in de governance en faciliteer integrale samenwerking. Zorg dat al tijdens de visiefase een verkeerskundig expert meekijkt, en doe een verkeersveiligheidstoets in de daaropvolgende fases van het proces.
- Werk aan cultuur en bewustwording; vergroot het draagvlak door verkeersveiligheid te koppelen aan brede maatschappelijk opgaves, zoals leefbaarheid, gezondheid en inclusiviteit.

De aanbevelingen willen we in het najaar concretiseren in samenwerking met de gemeenten.

2. *Diverse projecten van het Grensverleggend Activatieprogramma Verkeersveiligheid dragen bij aan de borging van verkeersveiligheid in ruimtelijke opgaves, passend bij de inzichten uit bovengenoemde verkenning.*

Datum

23 juni 2026

Documentnummer

C2377168/6341954

Vorig jaar is team Verkeersveiligheid in samenwerking met team SmartWayZ.NL gestart met het GAVV. Met partners uit diverse maatschappelijke opgaves, waaronder collega's van de stedelijke gebiedsontwikkelingen in Brabant, hebben we naar het verkeersveiligheidsvraagstuk gekeken en onderzocht welke grensverleggende mogelijkheden er zijn om de Brabantse verkeersveiligheid te verbeteren, passend bij de afspraken uit het [Brabants Verkeersveiligheidsplan 2024-2027](#) (BVVP). Diverse projecten van het GAVV leveren een bijdrage aan de verankering van verkeersveiligheid in de brede maatschappelijke opgaves, waaronder ruimtelijke opgaves:

Project Toekomst in Beweging

Binnen het GAVV-project Toekomst in Beweging is het narratief [Maak ruimte voor de mens – samen maken we Brabant verkeersveilig](#) ontwikkeld. Het narratief heeft tot doel ambtelijk en bestuurlijk voldoende urgentie en daadkracht te waarborgen bij onze partners, en het eigenaarschap voor verkeersveiligheid te verbreden. Het narratief is opgesteld met een brede groep professionals en inspireert om vanuit de brede maatschappelijke opgaves een bijdrage te leveren aan het vergroten van de verkeersveiligheid. Het narratief is op 9 april jl. verstuurd naar de gemeentebestuurders met de oproep om verkeersveiligheid op te nemen in hun nieuwe coalitieakkoorden, en zal met behulp van een activatieplan geagendeerd worden bij relevante partners, bijeenkomsten en gremia op het vlak van ruimtelijke ontwikkeling, leefbaarheid en gezondheid.

Project Groen licht

Vanuit het GAVV ontwikkelen we met partners een programma van eisen voor verkeersveiligheid, genaamd het STUREN-principe. Het programma van eisen gaat professionals helpen om verkeersveiligheid eerder en steviger te verankeren in (ruimtelijk) beleid, bestuurlijke processen en ruimtelijke planvorming. Hiermee is verkeersveiligheid niet langer een randvoorwaarde, maar een expliciet en leidend principe in ruimtelijke ontwikkelingen en mobiliteitsbeleid. We zijn voornemens het STUREN-principe te verankeren in het Mobiliteitsprogramma van Eisen (MPvE). Het MPvE is een leidraad voor het inrichten van bereikbare, veilige en duurzame mobiliteit in projecten en gebiedsontwikkelingen en legt de basis voor deelmobiliteit, actieve mobiliteit (fiets/voetganger) en het terugdringen van de auto.

Project Digikompas

Met het project Digikompas ontwikkelen we een tool ('hybrid twin'), die beleidsmakers en bestuurders in staat stelt om data-gedreven onderbouwde en afgewogen keuzes te maken en beslissingen te nemen, die leiden tot een reductie van verkeersslachtoffers én bijdragen aan een veilige, gezonde en

toekomstbestendige leefomgeving. Een 'hybrid twin' is een 3D-maquette van een stad of gebied in een digitale omgeving, welke direct de gevolgen van een gemaakte keuze (o.a. voor de verkeersveiligheid) in de maquette laat zien. Momenteel wordt met kennisinstellingen, gemeenten en een marktpartij gewerkt aan een prototype.

Datum

23 juni 2026

Documentnummer

C2377168/6341954

Project Fietsen naar de toekomst

Het project Fietsen naar de Toekomst richt zich op het ontwikkelen van een innovatief ecosysteem rondom de fiets, de fietser en het fietspad. Dit project beoogt in samenwerking met andere overheden, marktpartijen en kennisinstellingen een ecosysteem te creëren. Binnen dit ecosysteem worden digitale en fysieke infrastructuur beschikbaar gesteld om in de praktijk innovaties te testen. Deze innovaties dragen bij aan het verbeteren van verkeersveiligheid en doorstroming. Ook worden deze innovaties gereed gemaakt voor eventuele opschaling. Door ruimte te bieden aan praktische innovaties en experimenten ontstaat versnelling in het toepassen van nieuwe oplossingen die direct bijdragen aan veiliger fietsverkeer. Dit sluit aan bij de groeiende rol van de fiets in het mobiliteitssysteem en onze ruimtelijke opgaves, en de bijbehorende veiligheidsopgaven.

Project Route NUL

Het project Route NUL vormt de kapstok voor het GAVV en heeft tot doel de diverse GAVV-projecten ambtelijk en bestuurlijk te activeren en borgen door verkeersveiligheid bij de brede maatschappelijke opgaves, waaronder ruimtelijke opgaves, op de agenda te zetten en houden. Hiervoor wordt met de betrokken partners een activatieplan opgesteld.

Consequenties

- 1. Voor de uitvoering van bovenstaande projecten van het Grensverleggend Activatieprogramma Verkeersveiligheid zijn middelen en capaciteit nodig.*

Voor de uitvoering van bovenstaande projecten van het Grensverleggend Activatieprogramma tot en met 2027 is € 1,0 mln programmabudget nodig en 0,8 fte gedurende 1,5 jaar (€ 178.119,-). De dekking is afkomstig uit het reeds op de meerjarige begroting geraamde bedrag voor de bestuursopdracht Risicogestuurd en datagedreven verkeersveiligheid (€ 385.000,-) en het resterende budget wordt gedekt uit de reserve Verkeer & Vervoer.

Het is noodzakelijk dat de middelen en capaciteit op korte termijn beschikbaar worden gesteld, zodat we de opgestarte projecten en de opgebouwde samenwerking met partners kunnen continueren. Zo vergroten we de kans op borging in de gemeentelijke coalitieakkoorden. Bij de 2^e Bestuursrapportage 2026 ligt de begrotingswijziging (bijlage 1) ter formele besluitvorming voor, die de benodigde inzet t/m eind 2027 dekt. Besluitvorming over voortzetting na 2027 is onderdeel van de komende provinciale bestuursakkoordonderhandelingen.

Europese en internationale zaken

Geen.

Datum

23 juni 2026

Documentnummer

C2377168/6341954

Communicatie

Vanuit het project route NUL wordt gewerkt aan een activatieplan voor GAVV. Het activatieplan brengt in beeld welke stakeholders we wanneer en hoe gaan betrekken bij het GAVV. De benodigde middelen hiervoor worden op basis daarvan ontwikkeld. Een belangrijk moment om partners te betrekken bij het GAVV is de Partnerbijeenkomst Verkeersveiligheid, die op 7 oktober 2026 wordt georganiseerd door Team Verkeersveiligheid.

Vervolg

Bij de 2^e Bestuursrapportage 2026 ligt de begrotingswijziging (zoals opgenomen in bijlage 1) ter formele besluitvorming voor.

Uw Staten worden in april 2027 geïnformeerd over de ontwikkelingen met betrekking tot het Grensverleggend Activatieprogramma Verkeersveiligheid in de jaarlijkse Statenmededeling over de Brabantse Verkeersveiligheid.

Bijlagen

1. Begrotingswijziging GAVV

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA